

Босна и Херцеговина
БРЧКО ДИСТРИКТ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
СКУПШТИНА

Bosna i Hercegovina
BRČKO DISTRIKT
BOSNE I HERCEGOVINE
SKUPŠTINA

ЗАКОН
О ОБРАЗОВАЊУ У ОСНОВНИМ И СРЕДЊИМ ШКОЛАМА
БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

На основу члана 22 Статута Брчко дистрикта Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 3/07), а у складу с чланом 59 ставом 3 Оквирног закона о основном и средњем образовању у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“ број 18/03), Скупштина Брчко дистрикта БиХ на 15. ванредној сједници одржаној 26. и 27. марта 2008. године, усваја

ЗАКОН О ОБРАЗОВАЊУ У ОСНОВНИМ И СРЕДЊИМ ШКОЛАМА БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ПРВИ ДИО – ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1 (Предмет Закона)

Овим законом прописују се циљеви, организација и дјелатност установа основног и средњег образовања Брчко дистрикта Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Дистрикт), регулише њихово оснивање, рад, управљање, руковођење, финансирање, надзор над њима и друга питања која се односе на њихов рад.

Члан 2 (Принципи, норме и стандарди)

- (1) Дистрикт обезбјеђује образовање свих ученика под једнаким условима уз примјену принципа и норми утврђених овим законом.
- (2) Свеукупном организацијом и примјеном високих стандарда образовања обезбјеђују се оптимални услови развоја личности дјетета, прилагођено његовом узрасту, могућностима, душевним и тјелесним способностима.

Члан 3 (Циљ основног и средњег образовања)

- (1) Основно и средње образовање је дјелатност од посебног друштвеног интереса за Дистрикт и јединствено је за установе које је основао Дистрикт, које обезбјеђују такво образовање, а одражавају мултиетнички састав Дистрикта и његују мултиетничност у програму и садржају свог рада.
- (2) Стицањем основног и средњег образовања, заснованог на вриједностима и принципима савремене науке, технологије, умјетности и културе, ученици:
 - a) стичу одговарајуће васпитање и образовање;
 - b) спознају моралне и естетске вриједности;
 - c) развијају свијест о здрављу и заштити животне средине;
 - d) се оспособљавају да промовишу поштовање људских права и слобода и припремају се за живот у друштву које уважава демократске принципе и владавину закона;
 - e) развијају свијест о припадности држави Босни и Херцеговини (у даљем тексту: БиХ), властитом националном и културном идентитету, језику и традицији, истовремено упознајући вриједности других, поштујући различитости и његујући међусобно разумијевање, толеранцију и солидарност међу свим људима, народима и заједницама у БиХ;
 - f) савременим педагошким нормама и методологијама подстичу цјеложивотно учење;
 - g) квалитетним учењем и међународним стандардима знања добијају могућност за укључивање и наставак школовања у европском образовном систему.

- (3) Поред наведених општих циљева из става 2 овог члана у оквиру гимназија и средњег стручног образовања и обуке:
- a) средње стручно образовање и обука подижу се на ниво образовања као у земљама чланицама Европске уније;
 - b) обезбјеђује се, под једнаким условима, ученику право на средње образовање и обуку у складу с властитим интересовањима и способностима;
 - c) пружа се ученику подршка у избору одговарајућег звања или занимања и интегрисање у друштвени живот;
 - d) развија се код ученика свијест о потреби за даљим образовањем и обуком;
 - e) усклађују се потребе са захтјевима тржишта рада.

Члан 4 **(Потребе и задаци)**

Потребе и задаци Дистрикта у области основног и средњег образовања и обуке су:

- a) организација система општег и стручног образовања на подручју Дистрикта заснованог на достигнућима савремене науке, технологије и друштвеног развоја, ради стицања знања и вјештина за рад и наставак образовања;
- b) оснивање установа основног и средњег образовања, унапређивање њихове дјелатности, обезбјеђивање услова за рад према савременим стандардима и нормативима, реализација и усавршавање наставног плана и програма;
- c) унапређивање дјелатности образовања према способностима и могућностима ученика;
- d) обезбјеђивање уџбеника, лектире, приручника, часописа и друге школске литературе.

Члан 5 **(Тржиште рада)**

- (1) У сегменту средњег образовања и обуке оснивач обезбјеђује да се потребе оснивања и организације школе за средње образовање и обуку усаглашавају с потребама и захтјевима тржишта рада.
- (2) С циљем обезбјеђивања повезаности средњег стручног образовања и оспособљавања с тржиштем рада, оснивач обезбјеђује оснивање трипартитног савјетодавног вијећа, које има савјетодавну улогу, а чине га представници послодавца, синдиката и Одјељења за образовање (у даљем тексту: Одјељење).
- (3) Одјељење координира заједничке састанке трипартитног савјетодавног вијећа, које се састаје најмање једном у периоду од шест мјесеци.
- (4) На предлог Одјељења, Влада Дистрикта доноси подзаконски акт којим се утврђује надлежност трипартитног савјетодавног вијећа.

Члан 6 **(Забране)**

У основним и средњим школама забрањена је:

- a) било која врста политичке активности, а нарочито дјеловање политичких странака и њихових подмладака;
- b) дискриминација или фаворизовање засновано на националној, вјерској, полној, политичкој, социјалној или било ком другом основу;
- c) истицање било каквих националних, религијских или других симбола, изузев симбола утврђених Статутом Дистрикта, у школи чији је оснивач или суоснивач Дистрикт.

Члан 7
(Дјелатност основног образовања)

- (1) Дјелатност основног образовања обухвата васпитање и образовање:
 - a) ученика;
 - b) ученика с посебним потребама;
 - c) одраслих.
- (2) Основно образовање се организује у редовним и паралелним школама.
- (3) Основно образовање ученика с посебним потребама, као и додатно образовање посебно надарених ученика, може се организовати и у посебним одјељењима формираним у ту сврху у основним школама Дистрикта, с посебним, за њих прилагођеним, наставним плановима и програмима.
- (4) Под паралелном школом подразумијева се школа која није обавезна и која се похађа истовремено са основном школом, као што је музичка школа, плесна школа и слично.
- (5) Оснивање, организација, трајање и похађање наставе у паралелним школама детаљније се регулише подзаконским актом, који доноси шеф Одјељења.

Члан 8
(Трајање основног образовања)

- (1) Основно образовање је обавезно.
- (2) Основно образовање траје девет година.
- (3) Основно образовање је бесплатно и обезбјеђује се свој дјечи.

Члан 9
(Обавезе надлежних органа и оснивача)

- (1) Надлежни органи и оснивач обавезни су да предузимају све неопходне мјере како би се ученицима обезбиједили услови за слободан приступ и учешће у образовању, нарочито у погледу набавке бесплатних уџбеника, приручника и другог дидактичког материјала, као и бесплатан превоз за све ученике основне школе, који живе даље од 3 км од школе коју похађају.
- (2) Надлежни органи и оснивач могу обезбиједити бесплатан превоз и за ученике средње школе с подручја Дистрикта, који живе даље од 3 км од школе коју похађају.
- (3) Надлежни органи и оснивач дужни су да обезбиједи бесплатан одговарајући превоз за ученике с потешкоћама у психофизичком развоју без обзира на удаљеност од школе коју похађају.

Члан 10
(Стицање средњег образовања)

- (1) Средње образовање се стиче у средњим школама и доступно је свим ученицима који су завршили основну школу.
- (2) Средње образовање у школама чији је оснивач Дистрикт је бесплатно у смислу плаћања било каквих накнада или такси за похађање школе.
- (3) Средња школа у Дистрикту може бити основана као:
 - a) гимназија, у којој се поред општеобразовних програма остварују и посебни програми из посебних области, у четворогодишњем трајању;
 - b) средња техничка и сродне школе, у којима се стиче средње образовање за рад и даље школовање по одговарајућем општеобразовном програму и стручном програму IV степена стручног звања одговарајуће струке, у четворогодишњем трајању;

- c) средња стручна школа, у којој се поред општеобразовног програма, остварује и програм III и IV степена стручног звања или занимања, у трогодишњем и четворогодишњем трајању. У средњој стручној школи могу се реализовати и одговарајући програми стручног образовања за рад у трајању од једне или двије године, стицање образовања I и II степена сложености, односно образовање путем курсева, те специјалистичко образовање;
 - d) мјешовита средња школа, у којој се поред одговарајућег општеобразовног програма остварује и програм средње техничке и сродне школе и средње стручне школе;
 - e) умјетничка школа, у којој се стиче средње образовање за рад и даље школовање у четворогодишњем трајању, а то су: музичке, плесне, ликовне и друге школе.
- (4) Средња стручна школа је дужна да ствара све потребне услове за образовање ученика са смањеним психофизичким способностима у једноставним или мање једноставним занимањима, I и II степена сложености.
 - (5) Средње образовање ученика с посебним потребама, као и образовање посебно надарених ученика, може се обављати и у посебним одјељењима средњих школа Дистрикта, формираним за те потребе, с посебно прилагођеним наставним плановима и програмима за сваку од тих категорија.
 - (6) Трајање средњег образовања ученика с посебним потребама као и начин стицања степена стручне спреме регулишу се посебним актом који доноси Влада Дистрикта на предлог шефа Одјељења.

Члан 11 (Програми)

- (1) Поред реализације програма општеобразовног и одговарајућег стручног дијела, у средњим школама могу се остваривати програми допунског образовања и стручног усавршавања.
- (2) У гимназији се поред општеобразовних програма реализују и програми из других области.

Члан 12 (Образовање одраслих)

- (1) Лицу које из било којих разлога није завршило основну школу, а нема статус школског обвезника, омогућује се да стекне основно образовање према постојећем наставном плану и програму, ако не постоји посебан наставни план и програм за основно образовање одраслих.
- (2) Одрасли могу да стичу основно и средње образовање похађањем наставе или полагањем испита.
- (3) Средње образовање одраслих стиче се ванредним образовањем, преквалификацијом, доквалификацијом или полагањем разредних испита.
- (4) Лицу које је ванредно завршило одређени разред, основног или средњег образовања, школа издаје одговарајуће свједочанство на прописаном обрасцу или увјерење о положеним испитима.
- (5) Школе организују образовање одраслих у оквиру својих регистрованих активности које је верификовало Одјељење.
- (6) Образовање одраслих детаљније се регулише посебним законом.

Члан 13
(Језик и писмо)

- (1) Српски, босански и хрватски књижевни језик, те ћирилично и латинично писмо у равноправној су употреби у настави и ваннаставним активностима у основним и средњим школама Дистрикта.
- (2) Родитељ, односно старатељ, може да бира језик и писмо на којем ученик започиње основно образовање.

Члан 14
(Образовање националних мањина)

Образовање ученика припадника националних мањина остварује се у складу са одредбама овог закона и Закона о заштити права припадника националних мањина („Службени гласник БиХ“ број 12/03).

Члан 15
(Стандарди и принципи)

- (1) Основно и средње образовање у школама Дистрикта усклађује се са стандардима и принципима васпитно-образовног система у БиХ.
- (2) Свим ученицима се омогућава да под једнаким условима стичу образовање.

Члан 16
(Образовање страних држављана и лица без држављанства)

Страни држављани и лица без држављанства имају право да стичу основно и средње образовање у Дистрикту у складу са одредбама овог закона, међународним конвенцијама, међудржавним уговорима и споразумима које је закључила БиХ, те уговорима и споразумима које је закључила Скупштина Дистрикта.

Члан 17
(План образовања)

Скупштина Дистрикта, на предлог Владе Дистрикта, доноси план образовања којим се утврђује нарочито:

- a) развој дјелатности основног и средњег образовања;
- b) обим и врста образовања и васпитања;
- c) мрежа, односно просторни распоред основних и средњих школа на територији Дистрикта.

Члан 18
(Мрежа школа)

Одлуком о мрежи основних и средњих школа утврђују се:

- a) називи школа;
- b) статус школа;
- c) сједишта школа;
- d) уписна подручја за основне школе.

Члан 19
(Похађање школе уписног подручја)

- (1) Све основне школе чији је оснивач Дистрикт имају своје уписно подручје.

- (2) Сви ученици у доби обавезног основног образовања уписују се у школу уписног подручја у којем су настањени.
- (3) Похађање школе уписног подручја је обавезно, осим ако ученик не похађа приватну школу.
- (4) Одјељење, на захтјев родитеља или старатеља дјетета, може, у изузетним случајевима, изузети дијете од обавезе похађања школе из става 2 овог члана, ако је то потребно да би се заштитила права дјетета и ако се установи да је то у најбољем интересу дјетета.
- (5) Подзаконским актом који доноси Влада Дистрикта утврђују се случајеви у којим дијете може похађати школу другог уписног подручја.

ДРУГИ ДИО – ОСНИВАЊЕ, РАД И ПРЕСТАНАК РАДА ШКОЛА

ГЛАВА I – ОСНИВАЊЕ ШКОЛЕ

Члан 20 (Оснивач школе)

- (1) Основну и средњу школу могу оснивати домаћа и страна физичка и правна лица у складу са овим законом.
- (2) Основна и средња школа, које оснива Дистрикт, имају статус јавних установа и финансирају се из буџета Дистрикта.
- (3) Вјерска школа има статус приватне школе и оснива је надлежни орган вјерске заједнице.

Члан 21 (Одлука о оснивању школе)

Одлука о оснивању школе садржи:

- a) назив, односно име оснивача;
- b) назив и сједиште школе;
- c) дјелатност школе;
- d) доказ о обезбјеђењу средстава за оснивање и рад школе;
- e) услове и начин обезбјеђивања простора, опреме и наставних средстава и помагала;
- f) врсту и трајање образовања;
- g) права и обавезе оснивача у погледу обављања дјелатности због које се школа оснива;
- h) име и овлашћења директора школе;
- i) рок за доношење правила школе;
- j) друга права и обавезе оснивача школе.

Члан 22 (Оснивање школе као јавне установе)

- (1) Основна и средња школа, које се оснивају као јавна установа, оснивају се одлуком коју доноси Скупштина Дистрикта у складу с планом образовања и овим законом.
- (2) Прије доношења одлуке из става 1 овог члана, Одјељење израђује елаборат о друштвено-економској оправданости оснивања школе.
- (3) Влада Дистрикта даје сагласност на елаборат из става 2 овог члана.

Члан 23
(Услови за оснивање школе као јавне установе)

- (1) Основне и средње школе, као јавне установе, прије оснивања дужне су испунити следеће услове:
 - а) да постоји довољан број ученика прописан Педагошким стандардима и нормативима и Правилником о условима за оснивање основне и средње школе;
 - б) да су обезбијеђена средства, простор, опрема и професионалан наставни кадар за рад школе.
- (2) Поред услова из става 1 овог члана неопходно је:
 - а) да постоји потреба за кадровима који би се школовали у тој школи;
 - б) да се потреба за кадровима из тачке а) овог става не може задовољити у постојећим школама Дистрикта.
- (3) Ближи услови за оснивање основне и средње школе прописују се:
 - а) правилницима о условима за оснивање основних и средњих школа и правилницима о условима за почетак рада основних и средњих школа, које доноси Влада Дистрикта;
 - б) педагошким стандардима и нормативима које доноси Владе Дистрикта на предлог Педагошке институције.

Члан 24
(Услови за формирање одјељења)

- (1) Основне и средње школе, као јавне установе, ученике распоређују у одјељења.
- (2) Одјељење не може имати више од двадесет девет (29) ученика.
- (3) Одјељења која обухватају и ученике у инклузивној настави могу имати највише осамнаест (18) ученика, а у једном одјељењу могу бити највише два ученика с посебним потребама.
- (4) Минималан број ученика у одјељењу утврђује се у складу с педагошким стандардима које доноси Влада Дистрикта.
- (5) Уз претходну сагласност Одјељења може се организовати рад одјељења с бројем ученика већим од броја из ставова 2 и 3 овог члана у случају непланираног повећања броја ученика.

Члан 25
(Оснивање приватне школе)

- (1) Приватна школа се може основати без обзира на број ученика који би похађали школу и потребе за одређеним кадровима на подручју Дистрикта, уколико је оснивач обезбиједио средства потребна за рад и испунио услове у погледу простора, опреме и кадрова, као и остале услове и критеријуме утврђене Педагошким стандардима и нормативима и правилником о условима за оснивање и рад приватне школе.
- (2) Услови у погледу простора, опреме и кадрова, као и остали услови и критеријуми утврђују се Педагошким стандардима и нормативима и правилником о условима за оснивање и рад приватне школе који доноси Влада Дистрикта.

Члан 26
(Средства)

- (1) Оснивач школе обезбјеђује средства потребна за оснивање и рад школе у складу с педагошким стандардима и нормативима за основно и средње образовање.

- (2) Школа, која је основана као јавна установа, има свој финансијски план који утврђује школски одбор уз сагласност Одјељења.
- (3) При оснивању средњих стручних школа оснивач је дужан да обезбиједи услове за извођење практичне обуке и рада, који се могу одвијати у школским радионицама за практичну обуку и у радним просторима, који испуњавају минимум материјално-техничких услова за обављање практичне наставе у власништву других правних лица, а на основу уговора или споразума о сарадњи.
- (4) Школе могу примати финансијску и другу помоћ за унапређивање свога рада, побољшање услова школовања и све друге потребе школе.
- (5) Услови за примање и располагање финансијским и другим средствима из става 3 овог члана, за школе основане као јавне установе, детаљније се утврђују подзаконским актом који доноси шеф Одјељења.

ГЛАВА II – ПОЧЕТАК И ПРЕСТАНАК РАДА ШКОЛЕ

Члан 27 (Почетак рада школе)

- (1) Школа може почети са радом након доношења рјешења Одјељења о испуњењу услова прописаних овим законом, уписа у судски регистар, као и регистар школа који води Одјељење.
- (2) Новооснована школа почиње са радом почетком школске године.

Члан 28 (Доставља података)

- (1) Одјељење је дужно да достави надлежним органима БиХ информације о броју, врсти и просторном распореду школа у Дистрикту с циљем њиховог евидентирања.
- (2) Списак школа објављује се у „Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ“.

Члан 29 (Аутономија школа)

- (1) Школа ужива одређену аутономију, у складу са овим законом, што нарочито подразумева слободу школе да:
 - а) креира и реализује дио образовних садржаја према потребама Брчко дистрикта у складу са Оквирним законом о основном и средњем образовању у Босни и Херцеговини;
 - б) креира и реализује годишњи програм рада школе (у даљем тексту: годишњи програм);
 - в) успоставља сарадњу са другим школама;
 - г) успоставља сарадњу с тржиштем рада;
 - д) организује смотре, такмичења и манифестације и учествује на смотрама, такмичењима и манифестацијама;
 - е) организује рад школских тијела у изради и реализацији одговарајућих пројеката којима се подстиче и унапређује образовни рад у школи;
 - ж) учествује у запошљавању наставног, стручног и другог кадра.
- (2) Школа поштује слободу наставника да изводе наставу на начин који сматрају одговарајућим, при чему школа мора да води рачуна о стандардима и одрживости постојећих и примјени нових облика и метода у наставном процесу, а у складу с наставним планом и програмом.

- (3) Школа пружа наставницима оптималну подршку при остваривању професионалних стандарда у извођењу наставе.

Члан 30 (Комерцијалне дјелатности)

- (1) Школа може да обавља комерцијалне дјелатности, нарочито у контексту стручне обуке.
- (2) Комерцијалне дјелатности одобрава школски одбор, на основу годишњег програма рада школе.
- (3) Школа располаже приходом оствареним од комерцијалних дјелатности и користи га за потребе школе у складу с подзаконским актом.
- (4) Школе могу организовати обуку одраслих у оквиру својих регистрованих дјелатности које одобрава Одјељење.
- (5) Полазницима обуке за одрасле наплаћује се накнада за обуку у складу с подзаконским актом који доноси Влада Дистрикта на предлог шефа Одјељења.

Члан 31 (Јавност рада школе)

- (1) Рад школе је јаван.
- (2) Надзор над јавношћу рада школе остварује се у складу с подзаконским актима.

Члан 32 (Печат)

- (1) Школа има печат у облику круга с текстом исписаним ћирилицом и латиницом: „Брчко дистрикт Босне и Херцеговине“ и пуним називом школе.
- (2) Израда и употреба печата обавља се у складу са Законом о печату Брчко дистрикта Босне и Херцеговине и правилима школе.

Члан 33 (Прекид и престанак рада школе)

- (1) Ако школа не обавља дјелатност на прописан начин, надлежни орган за спровођење надзора одређује рок за отклањање неправилности и недостатака, који не може бити дужи од шест мјесеци.
- (2) Уколико недостаци не буду отклоњени, Одјељење предлаже оснивачу да донесе одлуку о прекиду, односно престанку рада школе.
- (3) Ако оснивач школе у року од три (3) мјесеца од дана достављања предлога из става 2 овог члана, не донесе одлуку о прекиду, односно престанку рада школе, сматра се да је оснивач сагласан с предлогом одлуке о прекиду, односно престанку рада школе и спроводи се поступак брисања школе из регистра.
- (4) Одлуком о прекиду, односно престанку рада школе одређује се рок прекида, односно престанка рада школе, који не може бити краћи од времена потребног за завршетак текуће школске године.
- (5) У случају прекида рада школе Одјељење је дужно да ученицима омогући наставак и завршетак започетог разреда у одговарајућој школи.
- (6) У случају престанка рада школе, оснивач је дужан да ученицима омогући наставак и завршетак започетог образовања у одговарајућој школи.
- (7) Одлука о прекиду, односно престанку рада школе објављује се у „Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ“.

ТРЕЋИ ДИО – ШКОЛОВАЊЕ

ГЛАВА I – НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ

Члан 34 (Наставни план и програм)

- (1) Васпитно-образовни рад у школама основног и средњег образовања остварује се примјеном наставних планова и програма којима се утврђују:
 - a) циљеви и задаци, садржај, облици и поступци васпитно-образовног рада;
 - b) наставни предмети, трајање и основни облици извођења програма;
 - c) годишњи и недјељни број часова наставе, број часова за сваки предмет и њихов распоред по разредима;
 - d) кадровски и други услови за извођење наставног плана и програма.
- (2) Наставни план и програм заснива се на принципима савремене науке и праксе, демократског мултиетничког друштва и искуствима високо развијених и модерних образовних система у свијету.
- (3) Наставни план и програм за средње образовање и обуку састоје се од заједничког језгра састављеног у складу са Оквирним законом и дијела наставног плана и програма који се креира у школама.
- (4) Дио Наставног плана и програма који се креира у школама не садржи више од 30% свеукупног наставног плана и програма.
- (5) Агенција за наставне планове и програме и Агенција за стандарде и оцјењивање у образовању у БиХ надлежне су за израду, имплементацију, праћење, евалуацију и побољшање заједничког језгра наставних планова и програма.
- (6) Наставни план и програм за одређену врсту средње школе утврђује се зависно од врсте образовања и профила за који се ученици школују.
- (7) Зависно од профила образовања, Наставним планом и програмом се за сваку врсту средње школе утврђује однос између:
 - a) општеобразовног;
 - b) стручно-теоријског и
 - c) практичног дијела.
- (8) Наставни план и програм за ученике с потешкоћама у психофизичком развоју доноси се посебно за сваку врсту и степен ометености у развоју.
- (9) Наставни план и програм за посебно надарене ученике доноси се као посебан план и програм.
- (10) Дио наставних предмета и садржаја утврђених наставним плановима и програмима може се осим на језицима конститутивних народа БиХ изводити и на неком од свјетских језика уз одобрење Одјељења.

Члан 35 (Доношење наставног плана и програма)

- (1) Наставни план и програм, за све основне и средње школе, доноси шеф Одјељења, на предлог Педагошке институције.
- (2) Наставне планове и програме приватне школе доноси шеф Одјељења на предлог оснивача, руководећи се утврђеним принципима и стандардима на којима се заснивају наставни планови и програми који се примјењују у школама чији је оснивач или један од оснивача Дистрикт и специфичностима врсте школе и профила који та школа образује.
- (3) О основним сегментима и карактеристикама наставних планова и програма из ставова 1 и 2 овог члана, шеф Одјељења упознаје Владу Дистрикта.

Члан 36
(Остварење наставног плана и програма)

- (1) Наставни план и програм остварује се у току наставне године.
- (2) За сваку наставну годину шеф Одјељења доноси наставни календар који се доставља школама најкасније до 20. августа текуће године.
- (3) Настава у првом полугодишту почиње првог понедјелјка у септембру.
- (4) У разредима који нису завршни, настава се остварује у два полугодишта и траје укупно тридесет седам (37) радних недјеља. Наставни садржаји се планирају и остварују у оквиру тридесет пет (35) наставних недјеља.
- (5) Настава у завршном разреду основне школе траје укупно тридесет шест (36) радних недјеља, а наставни садржаји остварују се у оквиру тридесет четири (34) наставне недјеље.
- (6) У завршном разреду средње школе настава траје тридесет двије (32) радне недјеље, а наставни садржаји остварују се у оквиру тридесет (30) наставних недјеља.
- (7) Разлика у броју радних и наставних недјеља користи се за остваривање посебних програмских садржаја, обиљежавање празника, културну и спортску дјелатност школе и друге дјелатности утврђене годишњим програмом рада школе, као и за надокнаду изгубљених часова, уколико је то неопходно.
- (8) Средња стручна школа која наставу изводи по модуларној наставној методологији, наставу планира и изводи у складу са захтјевима модула.

Члан 37
(Одмор)

- (1) Ученици имају зимски, прољећни и љетни одмор.
- (2) Зимски одмор за ученике траје три (3) недјеље и почиње након завршетка првог полугодишта, прољећни траје једну недјељу и у правилу се користи почетком мјесеца априла, а љетни одмор траје од завршетка другог полугодишта до почетка наредне школске године.
- (3) Изузетно, одлуком шефа Одјељења, дио зимског одмора може да се користи у току првог или другог полугодишта.
- (4) Зимски одмор може се продужити и трајати четири (4) недјеље, уколико то захтијевају ванредне околности.
- (5) У случају из става 4 овог члана наставни радни дани се надокнађују у другом полугодишту, за број дана проведених на продуженом зимском одмору.

Члан 38
(Прекид васпитно-образовног рада)

- (1) У току школске године не смије се прекидати васпитно-образовни рад.
- (2) Васпитно-образовни рад може се прекинути у случају:
 - a) елементарне непогоде;
 - b) епидемија;
 - c) заразне болести,
 - d) или других посебних разлога.
- (3) Одлуку о прекиду васпитно-образовног рада доноси шеф Одјељења.
- (4) Изгубљени радни дани се надокнађују у току школске године.

ГЛАВА II – ГОДИШЊИ ПРОГРАМ РАДА ШКОЛЕ

Члан 39 (Садржај Годишњег програма)

- (1) Васпитно-образовни рад утврђује се Наставним планом и програмом и годишњим програмом.
- (2) Годишњи програм на приједлог наставничког вијећа усваја школски одбор најкасније до 1. октобра за текућу школску годину.
- (3) Годишњим програмом се утврђују наставне обавезе, а нарочито:
 - a) обим, облици и распоред непосредног наставног рада;
 - b) остали облици васпитно-образовног рада;
 - c) други послови, као рад на професионалној оријентацији ученика, распоред и садржај ваннаставних и других активности у школи.
- (4) Извјештај о реализацији годишњег програма школа је дужна да достави Одјељењу на крају школске године.
- (5) Извјештај о успјеху у учењу и владању школа је дужна да достави Одјељењу на крају првог полугодишта и на крају школске године, након поправних испита, а најкасније до 1. септембра текуће године.
- (6) Извјештаји из ставова 4 и 5 овог члана достављају се на обрасцима чији садржај утврђује Одјељење.

Члан 40 (Трајање наставе)

- (1) Настава у школама изводи се у току пет (5) радних дана у седмици.
- (2) Уколико школа ради у више од двије смјене, или се ради о надокнади часова у смислу члана 36 овог закона, настава се може изводити шест дана током седмице.
- (3) Наставни час у школама траје четрдесет пет (45) минута, а у одјељењима за ученике с потешкоћама у психофизичком развоју тридесет пет (35) минута.
- (4) Наставни час практичне обуке који се изводи у предузећима и другим институцијама траје шездесет (60) минута, а на основу закљученог уговора о извођењу практичне наставе.
- (5) Број наставних часова у току радне седмице утврђује се Наставним планом и програмом, и то:
 - a) За деветогодишњу основну школу настава се изводи у трајању:
 - 1) до четири (4) часа дневно (минимум 180 минута) у првој тријади,
 - 2) до шест (6) наставних часова редовне наставе дневно у другој тријади,
 - 3) до седам (7) наставних часова редовне наставе дневно у трећој тријади;
 - b) за средњу школу настава се изводи до седам (7) наставних часова редовне наставе дневно.

Члан 41 (Остварење наставних садржаја)

- (1) Школа је дужна да остварује све програмске наставне садржаје и да оствари планирани фонд наставних часова у току школске године.
- (2) Уколико се утврди да школа није испунила обавезе из става 1 овог члана, дужна је да продужи наставу до остварења планираног годишњег фонда наставних часова, а најкасније до 1. јула текуће године.
- (3) У изузетном случају наставна година се може завршити и без реализације фонда наставних часова предвиђених наставним планом и програмом, због оправданих разлога и уз сагласност шефа Одјељења.

- (4) Подзаконским актом, који доноси шеф Одјељења, регулишу се случајеви из става 3 овог члана и проценат одступања од реализације фонда наставних часова предвиђених наставним планом и програмом.

Члан 42 **(Ваннаставне активности)**

- (1) Поред редовне наставе, у основној и средњој школи организују се ваннаставне активности ученика ради развијања и продубљивања њихових стваралачких способности и стицања позитивних навика и вјештина.
- (2) Задаци и програмски садржаји ваннаставних активности утврђују се наставним планом и програмом, као и годишњим програмом, а у складу с Педагошким стандардима.
- (3) Ваннаставне активности ученика остварују се у оквиру секција, друштава, клубова, ученичких задруга и других облика активности, на принципу добровољности ученика.
- (4) Излети, посјете, екскурзије, логоровања, школа у природи, друштвено корисни рад, дан школе и слични облици васпитно-образовног рада предвиђени годишњим програмом, организују се и изводе у оквиру наставних дана у складу са утврђеним начелима.

Члан 43 **(Практична настава и друштвено корисан рад)**

- (1) Школе могу стављати у промет производе, полупроизоде или услуге, које стварају у обављању практичне наставе или извођењу друштвено корисног рада.
- (2) Остварена новчана средства из тог промета користе се у складу с подзаконским актима.

Члан 44 **(Нови облици рада)**

- (1) Ради увођења нових облика и садржаја рада и иновација у наставној технологији, а на предлог стручних међународних и домаћих институција, Одјељење може једну или више школа прогласити експерименталном.
- (2) Школа може уз одобрење Одјељења да развија нове организационе облике и примјењује нове приступе у садржају и методу образовања и обуке ради увођења корисних промјена у образовни систем.
- (3) Школа може уз одобрење Одјељења учествовати у пројектима владиних и невладиних организација, а које су у складу са васпитно-образовним радом школе.

Члан 45 **(Уџбеници, наставна средства и помагала)**

- (1) У наставном процесу користе се школски уџбеници и наставна средства које одобри Одјељење, на предлог Педагошке институције, руководећи се међународним стандардима и критеријумима и обезбјеђујући мултиетничност друштва.
- (2) За ученике с потешкоћама у психофизичком развоју користе се посебни школски уџбеници, наставна средства и помагала.
- (3) Школски уџбеници су извори знања и спознаја који обухватају наставним планом и програмом утврђене садржаје за основну и средњу школу.

- (4) У додатне изворе учења убрајају се и збирке задатака, приручници, радне свеске и друга литература која може да замијени уџбеник или чини његов саставни дио.

Члан 46 (Лектира)

- (1) С циљем реализације програма школске лектире, школе су обавезне да организују рад школских библиотека у складу с Педагошким стандардима и књиге школске лектире учине доступним свим ученицима.
- (2) Одјељење је обавезно да обезбиједи довољан број књига школске лектире.

Члан 47 (Правила школе)

- (1) На предлог наставничког вијећа и директора, школски одбор доноси правила школе.
- (2) Правила школе ближе регулишу:
- a) организацију наставе и ваннаставних активности;
 - b) права и обавезе ученика;
 - c) начин остваривања јавности рада школе;
 - d) сарадњу и начин остваривања сарадње са родитељима ученика;
 - e) начин доношења правила о кућном реду;
 - f) редослијед кандидата при упису у средњу школу;
 - g) начин напредовања ученика;
 - h) рад стручних органа школе;
 - i) начин рада, руковођења и управљања школом;
 - j) друга питања од значаја за рад школе.

ЧЕТВРТИ ДИО – УЧЕНИЦИ

ГЛАВА I – УПИС УЧЕНИКА У ОСНОВНУ ШКОЛУ

Члан 48 (Упис ученика)

- (1) Упис у основну школу врши се на основу списка школских обвезника достављеног школи од стране матичне службе према изводима из матичне књиге рођених.
- (2) Упис се врши у току априла и маја мјесеца на основу налаза комисије за оцјену способности дјетета за упис у основну школу.
- (3) Комисију из става 2 овог члана именује шеф Одјељења, а чине је лекар, школски педагог, дефектолог, логопед, психолог и наставник школе, с тим да су сви чланови комисије државни или јавни службеници јавне управе Дистрикта.
- (4) У први разред основне школе уписују се дјеца која до 1. априла текуће године навршавају шест година живота и која су по оцјени комисије из става 2 овог члана способна за похађање првог разреда.
- (5) Након стручног налаза, а уз сагласност родитеља, Одјељење може да дозволи једну годину ранијег или једну годину каснијег уписа у први разред, уколико је то у најбољем интересу дјетета.

Члан 49
(Упис ученика с посебним потребама)

- (1) Упис у одјељења за образовање ученика с посебним потребама врши се на основу:
 - а) налаза и мишљења комисије о откривању, оцјењивању, способности, разврставању и евиденцији дјете и омладине с посебним потребама;
 - б) рјешења о категоризацији дјетета, које доноси надлежни орган.
- (2) Предлог за поновно утврђивање врсте и степена ометености у развоју може да поднесе родитељ, школа, орган социјалног старања и здравствена установа.
- (3) Рјешењем о утврђивању врсте и степена ометености у развоју ученика утврђује се врста и степен ометености у развоју, одговарајућа рехабилитација и професионално усмјеравање ученика.
- (4) Упис из става 1 овог члана врши се у току мјесеца маја.

Члан 50
(Категоризација)

- (1) Поступак ране идентификације дјетета с посебним потребама почиње у фази утврђивања способности дјетета за упис у први разред, а налазом комисије из члана 49 става 1 тачке а) овог закона одређује се начин едукације и рехабилитације.
- (2) Дијете с мањим потешкоћама у психофизичком развоју и дијете које по оцјени комисије из члана 49 става 1 тачке а) овог закона треба да учи уз појачан надзор и рад педагога, психолога и дефектолога, похађа наставу у редовним одјељењима, односно у инклузивној настави.
- (3) Дјеца са израженијим потешкоћама у психофизичком развоју похађају наставу у посебним одјељењима по адаптираном наставном плану и програму гдје је, поред едукације, потребна рехабилитација и ресоцијализација.
- (4) Правилником који доноси шеф Одјељења, детаљније се регулишу категорија, поступак идентификације, социјализације, вођење евиденције и документације, планирање и начин рада, профил, обука и професионални развој стручног кадра за рад са ученицима с посебним потребама.

Члан 51
(Промјене у развоју ученика)

Када у току школовања у развоју ученика наступе промјене које захтијевају прелазак из одјељења за ученике с посебним потребама у редовно или из редовног у одјељење за ученике с посебним потребама, школа упућује ученика на комисију из члана 49 става 1 тачке а) овог закона, ради давања налаза и мишљења.

Члан 52
(Други начини образовања)

- (1) Ученику који због инвалидности или друге тешке болести не може да похађа наставу, образовање се омогућује код куће.
- (2) Ученику који је због дуге и тешке болести смјештен у здравствену установу, образовање се пружа у болници, а ученик који је смјештен у социјалну установу похађа школу која је најближа тој установи.
- (3) образовање ученика из ставова 1 и 2 овог члана уређује Одјељење, на предлог Педагошке институције.

- (4) У случају да ученик из здравствених разлога није у могућности да учествује у некој физичкој активности или извођењу физичке вјежбе из одређеног наставног предмета или ако би таква вјежба могла да угрози његово здравље, привремено или трајно се ослобађа таквих активности.
- (5) Одлуку о ослобађању ученика из става 4 овог члана доноси наставничко вијеће на препоруку надлежне здравствене установе.

Члан 53
(Извјештај о уписаним ученицима)

Послије обавезног уписа дјецe у први разред, основна школа је дужна до 30. јуна текуће године да Одјељењу поднесе извјештај о уписаним ученицима.

Члан 54
(Обавеза родитеља или старатеља)

- (1) Родитељ, односно старатељ, обавезан је да дјетету обезбиједи редовно похађање наставе у току трајања основног образовања.
- (2) Родитељ, односно старатељ, има право да одабере врсту образовања коју ће дијете стицати, под условом да је таквим избором остварено право на одговарајуће образовање.
- (3) Родитељ, односно старатељ, има право и обавезу да у складу са својим могућностима подстиче даље образовање дјетета.
- (4) Родитељ, односно старатељ, који без оправданог разлога не извршава обавезе из става 3 овог члана, сноси прекршајну одговорност у складу са Законом о прекршајима Брчко дистрикта БиХ.
- (5) Прекршајни поступак против родитеља, односно старатеља, иницира директор школе коју ученик треба да похађа.

Члан 55
(Престанак обавезе похађања основне школе)

- (1) Ученику који је навршио петнаест (15) година престаје обавеза похађања основне школе истеком те школске године.
- (2) Школа може, одлуком директора, ученику који је навршио петнаест (15) година, а није стекао основно образовање, да омогући школовање до навршених седамнаест (17) година, ако то захтијева ученик, родитељ или старатељ.
- (3) Ученик с посебним потребама може стицати основно образовање до навршених деветнаест (19) година.

ГЛАВА II – УПИС УЧЕНИКА У СРЕДЊУ ШКОЛУ

Члан 56
(Упис ученика у средњу школу)

- (1) У средњу школу може се уписати лице које је завршило основну школу.
- (2) Редован ученик првог разреда средње школе не може бити старији од 18 година, односно деветнаест (19) година за ученике с посебним потребама, уколико се ради о првом упису.
- (3) Упис у први разред средње школе, као јавне установе, врши се у јунском и августовском року на основу конкурса које расписује Одјељење.

- (4) Конкурс се објављује путем средстава јавног информисања, најмање мјесец дана прије првог уписног рока, осим за ванредне полазнике.
- (5) Упис за ванредне полазнике и ученике ради стицања стручне оспособљености преквалификације, доквалификације или специјализације, врши школа уз сагласност Одјељења, на основу конкурса у првој половини септембра текуће године.
- (6) Услови и начин уписа у средњу школу утврђују се правилима средње школе.

Члан 57
(Редослијед кандидата)

Редослијед кандидата при упису у средњу школу утврђује се на основу постигнутог успјеха у основној школи у складу с правилима средње школе.

Члан 58
(Жалба на конкурс за упис)

- (1) Учесник конкурса за упис ученика у први разред средње школе, његов родитељ или старатељ, који сматра да конкурс за упис није спроведен на утврђен начин и да су тиме повријеђена права учесника, има право да поднесе жалбу директору школе у року од пет (5) дана од дана објављивања списка примљених ученика.
- (2) Директор школе одлучује о жалби у року од пет (5) дана од дана подношења.

Члан 59
(Број ученика за упис у средњу школу)

- (1) Број ученика за упис у наредну школску годину, средња школа је дужна да предложи Одјељењу до 31. децембра текуће године.
- (2) Одлуку о броју ученика за упис у средњу школу, као јавну установу, доноси Влада Дистрикта до 31. марта текуће године.

Члан 60
(Упис ученика из ентитета и иностранства)

- (1) Ученици који су завршили основно образовање у Федерацији БиХ или Републици Српској, уписују се у средњу школу под једнаким условима као и ученици који су завршили основно образовање у Дистрикту.
- (2) При упису ученика који су завршили основно образовање у иностранству Одјељење, на предлог Педагошке институције, рјешењем утврђује обавезу полагања допунских испита за предмете које ученици нису изучавали или су их изучавали у знатно мањем обиму.
- (3) На рјешење из става 2 овог члана ученик, његов родитељ или старатељ има право да поднесе жалбу Апелационој комисији у року од осам (8) дана од дана пријема рјешења.

Члан 61
(Трошкови образовања страних држављана и лица без држављанства)

Страни држављанин и лице без држављанства плаћа трошкове образовања, уколико међународним уговорима, споразумима или другим актима није другачије утврђено.

Члан 62
(Ванредно похађање)

- (1) Ученик средње школе може истовремено уписати и полагати предмете другог програма средње школе у истој или другој средњој школи, као ванредан ученик, и на тај начин стећи и друго образовање.
- (2) Изузетно, умјетничку школу, у својству редовних ученика, могу похађати и ученици који редовно похађају неку другу школу.
- (3) Правилима школе утврђују се ближи услови стицања образовања, у смислу става 1 овог члана.

Члан 63
(Опредјељење за учење страног језика)

Ученик који је у основној школи учио два страна језика има право да се приликом уписа у први разред средње школе определијели који од тих језика ће учити, осим у случају када је наставним планом и програмом одређено обавезно учење два језика.

Члан 64
(Прелазак у другу школу)

- (1) Ученик који прелази у другу школу ради завршавања започетог школовања у истом трајању, полаже допунске испите из предмета који нису били утврђени наставним планом и програмом школе коју је похађао у роковима утврђеним актима школе.
- (2) Ученик који се уписао у наредни разред са обавезом полагања разлике предмета, дужан је да их положи најкасније до 15. априла наредне године.
- (3) Ученик уписан у школу ради преквалификације или доквалификације полаже допунске испите из наставних предмета које одреди Одјељење на предлог Педагошке институције.
- (4) Ученик може прећи у другу средњу школу најкасније до краја првог полугодишта текуће школске године.

ГЛАВА III – ПРЕСТАНАК СТАТУСА УЧЕНИКА

Члан 65
(Престанак статуса ученика)

- (1) Статус ученика основне и средње школе престаје:
 - а) исписивањем из школе;
 - б) губљењем права на даље редовно образовање у тој школи;
 - с) искључењем из школе;
 - д) завршавањем образовања у тој школи;
 - е) самовољним напуштањем школе.
- (2) Поступак и услови престанка статуса ученика школе из става 1 овог члана утврђују се правилима школе и прописима о дисциплинској и материјалној одговорности ученика.
- (3) Прописе о дисциплинској и материјалној одговорности ученика доноси шеф Одјељења.

Члан 66
(Преусмјеравање ученика)

- (1) Ученик, који заостаје у савладавању наставних садржаја или не заврши разред, може се преусмјерити на образовање са једноставнијим програмом.
- (2) Услови и начин преусмјеравања ученика утврђују се подзаконским актом који доноси шеф Одјелења.

Члан 67
(Испис ученика из школе)

- (1) Ученик се може исписати из основне, односно средње школе коју похађа:
 - а) када је из објективних разлога прекид образовања неопходан или
 - б) када прелази у другу школу.
- (2) Поред разлога из става 1 овог члана, ученик средње школе може поднијети захтјев за испис и из других разлога уз сагласност родитеља или по властитој вољи након пунољетства.
- (3) Захтјев из става 2 овог члана подноси се најкасније два мјесеца прије завршетка наставе у другом полугодишту, односно два мјесеца прије завршетка образовања.
- (4) Ученик који се исписао из средње школе може да се упише у другу школу у року од седам (7) дана од дана издавања исписнице.
- (5) Ученик из става 2 овог члана, који се не упише у прописаном року, има право да наредне школске године изврши поновни упис у исти разред.
- (6) Школа исписује ученика на основу писмене изјаве родитеља о пресељењу, као и по службеној дужности утврђене промјене мјеста боравка.
- (7) Исписаном ученику школа издаје увјерење о постигнутом успјеху до момента исписивања из школе.

Члан 68
(Одсуство с наставе ради припрема и учешћа на такмичењима)

- (1) Школа може ученицима који су проглашени врхунским спортистима или надареним ученицима, који учествују на државним или међународним такмичењима, одобрити одсуствовање с наставе ради припремања и учешћа на такмичењима, а у складу с правилима школе.
- (2) Пропуштено градиво ученик је дужан да надокнади у току школске године.

ГЛАВА IV – ОЦЈЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

Члан 69
(Начин оцјењивања)

- (1) Ученик се оцјењује из свих наставних предмета и владања.
- (2) Оцјена је јавна и саопштава се ученику са образложењем.
- (3) Оцјењивање у школи је описно и бројчано.
- (4) Описним оцјенама оцјењују се ученици до другог полугодишта трећег разреда основне школе.
- (5) Описне оцјене су дефинисане подзаконским актом који доноси шеф Одјелења, а на предлог Педагошке институције.
- (6) Бројчане оцјене из предмета или области су: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2) и недовољан (1).
- (7) Оцјена недовољан (1) није пролазна.

- (8) Оцјењивање ученика средњих стручних школа које раде по модуларним наставним плановима и програмима, регулише се подзаконским актом који доноси шеф Одјелења на предлог Педагошке институције.

Члан 70
(Општи успјех)

- (1) Општи успјех ученика утврђује се на основу закључних оцјена завршетком првог полугодишта и на крају наставне године, а за ученике упућене на поправни испит, послије обављених поправних испита.
- (2) За ученике за које се настава не изводи по полугодиштима општи успјех се утврђује на крају образовног циклуса.
- (3) Послије првог полугодишта и на крају наставне године, наставничко вијеће анализира успјех у учењу и владању ученика и предлаже одговарајуће мјере.

Члан 71
(Закључна оцјена)

- (1) Закључну оцјену из појединих наставних предмета утврђује одјеленско вијеће на предлог предметног наставника, односно разредног наставника у разредној настави.
- (2) Ученик, његов родитељ или старатељ, имају право да поднесу приговор на закључну оцјену.
- (3) Приговор се подноси наставничком вијећу у року од пет (5) дана од дана саопштавања оцјене.
- (4) Приговором се може захтијевати изузеће предметног наставника.
- (5) Наставничко вијеће је дужно у року од пет (5) дана донијети одлуку о приговору.
- (6) Ако наставничко вијеће усвоји приговор, именује комисију која је дужна да провјери знање ученика у року од три (3) дана од дана усвајања приговора. Оцјена комисије је коначна.
- (7) Ако наставничко вијеће одбије приговор, подносилац приговора има право да поднесе жалбу школском одбору, који је дужан у року од осам (8) дана донијети коначну одлуку.

Члан 72
(Општи успјех ученика)

- (1) Општи успјех ученика утврђује се на основу просјека пролазних оцјена из свих наставних предмета.
- (2) Ученик је завршио разред са:
 - a) одличним (5) успјехом, ако је постигао просјечну оцјену најмање 4,50;
 - b) врло добрим (4) успјехом, ако је постигао просјечну оцјену 3,50 до 4,49;
 - c) добрим (3) успјехом, ако је постигао просјечну оцјену 2,50 до 3,49;
 - d) довољним (2) успјехом, ако је имао све пролазне оцјене и просјечну оцјену 2,00 до 2,49.
- (3) Ученик може током школске године привремено или за стално бити ослобођен савладавања појединих облика рада на часовима спортске културе.
- (4) Одлуку о ослобађању из става 3 овог члана доноси наставничко вијеће, на основу мишљења надлежне здравствене установе.
- (5) Ученик који је ослобођен наставе не може остати неоцијењен, нити добити негативну оцјену.
- (6) За ученика из става 3 овог члана оцјена се формира на основу постигнутог успјеха из других дијелова наставног градива и активности.

(7) Одјеленско, односно наставничко вијеће утврђује ранг-листу постигнутог успјеха ученика на нивоу одјелења, односно разреда и школе. Ранг-листа постигнутог успјеха утврђује се на двије децимале.

(8) На основу постигнутог успјеха из става 7 овог члана, проглашава се ученик генерације школе у складу с правилима школе.

(9) Ученицима који су током основног или средњег образовања постигли просјечан успјех 5,00 и до краја школовања имали примјерно владање, издаје се посебна диплома.

Члан 73

(Понављање разреда и поправни испит)

- (1) Ученик који на крају другог полугодишта има три или више закључних оцјена недовољан (1), упућује се да понови разред.
- (2) У току редовног образовања ученик средње школе може само једном поновити разред.
- (3) Ученик који на крају другог полугодишта, односно образовања, има једну или двије закључне оцјене недовољан (1), упућује се на поправни испит у августовском поправном року.
- (4) Ученик који не положи поправни испит упућује се да понови разред.

Члан 74

(Завршавање разреда)

Ученик је завршио разред, односно образовање, кад је испунио све обавезе утврђене наставним планом и програмом и уколико нема закључених оцјена недовољан (1).

Члан 75

(Владање)

- (1) У школи се оцјењује и владање ученика.
- (2) Оцјена из владања је:
 - a) „примјерно“ (5);
 - b) „врло добро“ (4);
 - c) „добро“ (3);
 - d) „задовољава“ (2);
 - e) „лоше“ (1).
- (3) Оцјену из владања утврђује одјеленско вијеће изузев оцјене лоше (1), коју утврђује наставничко вијеће.
- (4) Оцјена „лоше“ (1) писмено се образлаже, а ученик, његов родитељ или старатељ могу уложити жалбу школском одбору у року од пет дана од дана пријема рјешења.
- (5) Школски одбор разматра жалбу и доноси рјешење у року од осам (8) дана.

Члан 76

(Брже напредовање ученика)

- (1) Ученик који у току образовања постиже одличан успјех може завршити два разреда у току једне школске године.
- (2) Брже напредовање ученика ближе се регулише правилима школе.

Члан 77
(Свједочанство и диплома)

- (1) Основна школа издаје свједочанство о завршеном основном образовању са успјехом из свих разреда предметне наставе, а средња школа о сваком завршеном разреду.
- (2) Ученику који са успјехом положи матурски, односно завршни испит средње школе, издаје се диплома о завршеној средњој школи.
- (3) На захтјев ученика, његовог родитеља или старатеља, школа издаје дупликат свједочанства, односно дипломе на основу података из матичне књиге.
- (4) Школа, на захтјев ученика, његовог родитеља или старатеља, издаје увјерење о завршеном модулу на основу података из матичне и разредне књиге.

Члан 78
(Допунски, разредни, ванредни, матурски, односно завршни испит)

- (1) Осим поправног испита, ученик може полагати допунски, разредни, ванредни, матурски, односно завршни испит.
- (2) Допунски испит се полаже из одређених предмета или области у случајевима промјене школе, а након спроведеног поступка еквиваленције.
- (3) Разредни испит полажу редовни ученици који су из оправданих разлога остали неоцијењени на крају наставне године, односно образовања, по одговарајућем наставном плану и програму. Разредни испит се организује у случају када је ученик оправдано изостао с наставе више од једне трећине планираних часова у току наставне године.
- (4) Ванредни испит полажу ванредни ученици.
- (5) Матурски, односно завршни испит полажу редовни и ванредни ученици средњих школа, после завршетка образовања у средњој школи.
- (6) У случају утврђених неправилности наставничко вијеће поништава испит из става 1 овог члана.
- (7) Организовање, начин, вријеме и услови полагања и поништавања испита у школи утврђују се подзаконским актом који доноси шеф Одјелења.

Члан 79
(Жалба на оцјену на испиту)

- (1) Ученик, његов родитељ или старатељ, незадовољан оцјеном на поправном, допунском, разредном, матурском, односно завршном испиту има право да поднесе жалбу наставничком вијећу школе у року од пет (5) дана од дана објављивања резултата.
- (2) Уколико се утврди неправилност, наставничко вијеће поништава испит и ученику омогућава полагање испита у року од три (3) дана од дана утврђивања неправилности, пред комисијом коју именује директор.

Члан 80
(Комисија)

- (1) Комисију из члана 79 става 2 овог закона чине три (3) члана од којих је један наставник предмета из којег се полаже испит.
- (2) Наставник чија је оцјена оспорена не може бити члан комисије.
- (3) Оцјена комисије је коначна.

Члан 81
(Похвале и награде)

Ученицима који постижу изузетне резултате могу се додјелјивати похвале и награде, као и посебна диплома, чији облик и садржај утврђује Одјељење подзаконским актом.

**ГЛАВА V – ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКА И МАТЕРИЈАЛНА
ОДГОВОРНОСТ**

Члан 82
(Редовно похађање школе)

Ученик има право и дужност да редовно похађа наставу и извршава све школске обавезе, те да се понаша у складу са овим законом и другим прописима.

Члан 83
(Врсте повреда дисциплине)

- (1) Повреде дисциплине могу бити лакше и теже.
- (2) Теже повреде дисциплине прописују се овим законом.

Члан 84
(Лакше повреде дисциплине и обавеза ученика)

- (1) Лакше повреде дисциплине и **обавеза** ученика су:
 - a) нередовно похађање наставе;
 - b) немаран однос према раду, учењу и радним активностима у школи.
- (2) Изузев лакших повреда дисциплине и обавеза ученика из става 1 овог члана, други поступци и радње који представљају лакше повреде дисциплине и обавеза ученика, прописују се подзаконским актом.

Члан 85
(Теже повреде дисциплине и обавеза ученика)

Теже повреде дисциплине и обавеза ученика су:

- a) преправка података у свједочанству, дипломи, књижици и другом јавном документу издатом од стране школе;
- b) дописивање података у евиденцију коју води школа;
- c) кршење кућног реда и општеприхваћених стандарда понашања;
- d) политичко организовање и дјеловање у школи;
- e) крађа;
- f) непридржавање правила о заштити на раду;
- g) подстрекавање, давање и помагање у употреби и употреба алкохола и наркотичких средстава;
- h) изазивање и учествовање у тучи у школи или на пракси;
- i) посједовање оружја, ношење оружја, опојних средстава и алкохола, и свега осталог опасног по живот и здравље човјека;
- j) неоправдано изостајање с наставе и других облика васпитно-образовног рада више од тридесет шест (36) наставних часова у току школске године;
- k) непридржавање правила о раду школе;
- l) понашање којим се вријеђају национална, религијска и друга осјећања ученика, наставника или других становника Дистрикта.

Члан 86
(Васпитно-дисциплинске мјере)

- (1) Васпитно-дисциплинске мјере су:
 - a) укор одјељенског старјешине;
 - b) укор одјељенског вијећа;
 - c) укор директора;
 - d) укор наставничког вијећа;
 - e) премјештај у друго одјељење школе или у другу најближу основну школу и
 - f) искључење из школе.
- (2) Васпитно-дисциплинске мјере из става 1 тачака а), б) и ц) овог члана изричу се за лакше повреде дисциплине и обавеза ученика.
- (3) Васпитно-дисциплинске мјере из става 1 тачака д), е) и ф) овог члана изричу се за теже повреде дисциплине и обавеза ученика.
- (4) Одлуку о изрицању васпитно-дисциплинских мјера из става 3 овог члана доноси наставничко вијеће.
- (5) На основу одлуке из става 4 овог члана директор школе доноси рјешење о изрицању васпитно-дисциплинске мјере.

Члан 87
(Жалба на рјешење о изрицању васпитно-дисциплинске мјере)

- (1) Ученик, његов родитељ или старатељ имају право да поднесу жалбу школском одбору против рјешења из члана 86 става 5 у року од пет дана од дана достављања рјешења.
- (2) Жалба на рјешење за васпитно-дисциплинске мјере из члана 86 става 3 тачака е) и ф) одлаже извршење до доношења другостепеног рјешења.
- (3) Школски одбор школе доноси другостепено рјешење у року од 15 дана од дана подношења жалбе.
- (4) Против рјешења из става 3 овог члана не може се покренути управни спор.

Члан 88
(Посљедице изрицања васпитно-дисциплинске мјере)

- (1) Изречена васпитно-дисциплинска мјера има за посљедицу смањење оцјене из владања ученика.
- (2) Изречена васпитно-дисциплинска мјера односи се на школску годину за коју је изречена и може се, у току школске године, ублажити или укинути.

Члан 89
(Материјална одговорност ученика)

Ученик је дужан да надокнади материјалну штету коју, у намјери или крајњој непажњи, причини у школи или на пракси.

Члан 90
(Поступак за утврђивање одговорности ученика)

Повреде дисциплине и обавеза ученика, поступак за утврђивање одговорности ученика, трајање и посљедице изречене васпитно-дисциплинске мјере, њено ублажавање или укидање и накнада причињене материјалне штете, утврђују се посебним подзаконским актом који доноси шеф Одјељења и правилима школе.

ГЛАВА VI – ПРИТУЖБА

Члан 91 (Право на притужбу)

Ученик, његов родитељ или старатељ, који сматра да су му повријеђена права утврђена овим законом, има право да поднесе притужбу.

Члан 92 (Разматрање притужбе)

- (1) Притужба се подноси шефу Одјељења у року од осам (8) дана од дана сазнања, а најкасније у року од три (3) мјесеца од дана повреде права.
- (2) Шеф Одјељења је дужан, уколико је притужба основана, да упозори одговорно лице и утврди рок за отклањање повреде права.
- (3) Уколико одговорно лице не поступи по упозорењу из става 2 овог члана, шеф Одјељења је дужан да одлучи о притужби у року од осам (8) дана.
- (4) Одговорно лице из става 3 овог члана чини тежу повреду службене дужности због непоступања по упозорењу из става 2 овог члана.

ПЕТИ ДИО – НАСТАВНИЦИ, СТРУЧНИ САРАДНИЦИ И САРАДНИЦИ У НАСТАВИ

Члан 93 (Наставници и сарадници у настави)

- (1) Наставу у школама изводи наставник који има одговарајућу високу стручну спрему.
- (2) Стручно-теоријску наставу у средњој школи могу изводити и лица с високом стручном спремом и допунским психолошко-педагошким и методичким образовањем, стеченим на одговарајућем факултету.
- (3) Практичну наставу у средњој школи изводе наставници и сарадници у настави са стручном спремом утврђеном наставним планом и програмом.
- (4) У случају дефицита кадрова, извођење наставе може да се повјери и наставнику, односно сараднику у настави с нижим степеном стручне спреме у складу с наставним планом и програмом.

Члан 94 (Стручни сарадници)

Педагошке, психолошке, дефектолошке, андрагошке, социјално-заштитне, програмерске, библиотекарске и друге стручне послове образовно-васпитног рада у школи обављају стручни сарадници са одговарајућом високом стручном спремом.

Члан 95 (Спољни сарадници)

- (1) Извођење наставе дефицитарних струка и предмета или стручно-педагошки надзор може да се повјери и спољном сараднику.

- (2) Спољни сарадник је лице које посједује одговарајућу стручну спрему потребну за извођење наставе дефицитарних струка, утврђену наставним планом и програмом, или лице које посједује одговарајуће звање потребно за обављање стручно-педагошког надзора.

Члан 96

(Радна мјеста и категоризација)

- (1) Радна мјеста државних, односно јавних службеника и намјештеника у образовању утврђују се Организационим планом Владе Дистрикта, односно актом о систематизацији радних мјеста јавних службеника и намјештеника у образовању.
- (2) Попуњавање радних мјеста јавних службеника и намјештеника у образовању врши се у складу са одлуком о реализацији плана запошљавања јавних службеника и намјештеника у образовању.
- (3) Градоначелник, на предлог шефа Одјељења, доноси одлуку о категоризацији радних мјеста јавних службеника и намјештеника у образовању.

Члан 97

(Систематски љекарски преглед)

- (1) Одјељење је дужно да прије почетка наставе за све запослене у школама организује систематски љекарски преглед за текућу школску годину.
- (2) Трошкове прегледа сноси Одјељење.
- (3) У школи не може радити лице које болује од заразне, душевне или социјалне болести као што је алкохолизам, наркоманија или социопатско понашање.
- (4) Када комисија утврди да постоје индиције да је лицу из става 1 овог члана нарушено психичко или физичко здравље у мјери која битно смањује његову радну способност, доноси одлуку о упућивању на ванредни љекарски преглед.
- (5) Комисију из става 4 овог члана именује шеф Одјељења, у саставу психолог, педагог и директор школе.
- (6) Након стручног налаза здравствене установе, Одјељење одлучује о даљем ангажовању радника у складу са Законом.
- (7) Лицу из става 4 овог члана, које одбије извршење одлуке школског одбора о упућивању на љекарски преглед, престаје радни однос у школи.

Члан 98

(Радно вријеме)

Правилима школе утврђује се распоред радног времена и коришћење дневног одмора у току радног дана наставника, стручног сарадника и сарадника у настави у оквиру 40-часовне радне седмице, а у складу с Педагошким стандардима и нормативима.

Члан 99

(Број наставних часова)

У оквиру 40-часовне седмице у основној и средњој школи, а у складу с Педагошким стандардима и нормативима, број наставних часова свих врста и облика непосредног образовног рада може бити највише:

- а) двадесет пет (25) часова за наставника;
- б) двадесет осам (28) часова за наставника практичне наставе;
- с) тридесет (30) часова за стручног сарадника у настави.

Члан 100
(Годишњи одмор)

- (1) Наставник, стручни сарадник и сарадник у настави користе годишњи одмор у правилу у току љетњег распуста.
- (2) Правилима школе прописује се начин коришћења годишњег одмора лица из става 1 овог члана.
- (3) Уколико постоје оправдани разлози, неискоришћени годишњи одмор може се користити у наредној години у току зимског и прољећног распуста.

Члан 101
(Замјена одсутног наставника)

- (1) Због неопходног континуитета наставног процеса, у случају привремене спријечености за рад, плаћеног и неплаћеног одсуства, наставник, стручни сарадник и сарадник у настави замјењују другог наставника, стручног сарадника и сарадника у настави.
- (2) Основна плата запосленог који ради на замјени радника из става 1 овог члана увећава се у складу с бројем одржаних часова и цијеном наставног часа коју одреди Влада Дистрикта.
- (3) Замјена одсутног наставника, стручног сарадника и сарадника у настави из става 1 овог члана, може трајати најдуже до три (3) мјесеца.

Члан 102
(Усавршавање)

- (1) Наставник, стручни сарадник и сарадник у настави дужни су да се усавршавају с циљем што успјешнијег остваривања и унапређивања образовно-васпитног рада у складу с програмом стручног усавршавања.
- (2) Програм стручног усавршавања наставника, стручног сарадника и сарадника у настави правилником прописује шеф Одјељења, на предлог Педагошке институције, и доставља школама најкасније до 10. септембра текуће године.

Члан 103
(Стручни испит)

- (1) Наставници, стручни сарадници и сарадници у настави обавезни су да имају стручни испит за рад у настави.
- (2) Лица из става 1 овог члана која први пут заснивају радни однос у школи обавезна су да, након истека једне године рада у школи, полажу стручни испит за рад у настави.
- (3) Лицима из става 1 овог члана која не положи стручни испит за рад у настави у року од годину дана од истека рока из става 2 овог члана престаје радни однос по сили закона.
- (4) Стручни испит из става 1 овог члана полаже се пред стручном комисијом коју именује градоначелник Дистрикта.
- (5) Програм полагања стручног испита из става 1 овог члана, састав комисије, начин полагања и остала питања везана за стручни испит уређују се правилником који доноси шеф Одјељења.

Члан 104
(Годишње оцјењивање)

- (1) Директор школе сваке године оцјењује и вреднује рад наставника, стручног сарадника и сарадника у настави у складу с правилником о оцјењивању и динамиком утврђеном од стране Одјељења.
- (2) Оцјењивање лица из става 1 овог члана подразумијева надзор и вредновање успјешности њиховог рада, а посебна пажња посвећује се:
 - a) реализацији наставе у складу са одговарајућим наставним планом и програмом;
 - b) благовременом и уредном вођењу школске документације;
 - c) односу према раду и радним обавезама;
 - d) односу према ученицима, родитељима и запосленима у школи.
- (3) Остварени резултати, као и укупни резултат рада означавају се оцјенама:
 - a) „не задовољава очекивања“;
 - b) „задовољава одређена очекивања“;
 - c) „у потпуности задовољава очекивања“;
 - d) „надмашује очекивања“.
- (4) Евиденција о оцјењивању је саставни дио персоналне евиденције.
- (5) Уколико оцјењено лице из става 1 овог члана није задовољно оцјеном, може да уложи писмени приговор на оцјену Апелационој комисији у року од осам (8) дана од дана оцјењивања.

Члан 105
(Стручно оцјењивање)

- (1) Осим годишњег оцјењивања, наставник, стручни сарадник и сарадник у настави оцјењују се и стручно на основу стручно-педагошког надзора најмање једном у четири (4) године у складу с правилником о стручном оцјењивању који доноси шеф Одјељења.
- (2) Стручна оцјена може бити:
 - a) «незадовољава очекивања»,
 - b) «задовољава одређена очекивања»,
 - c) «у потпуности задовољава очекивања»,
 - d) «надмашује очекивања».

Члан 106
(Напредовање у служби)

- (1) Наставник, стручни сарадник и сарадник у настави напредују у служби у складу с годишњом оцјеном рада и стручном оцјеном.
- (2) Одредбе Закона о државној служби које се односе на напредовање у служби сходно се примјењују и на напредовање у служби лица из става 1 овог члана.

Члан 107
(Напредовање у струци)

- (1) На основу извјештаја о стручно-педагошком надзору шеф Одјељења доноси одлуку о оцјени рада и напредовању наставника, стручних сарадника и сарадника у настави.
- (2) Наставник, стручни сарадник и сарадник у настави на основу оцјене стичу звање наставник ментор и наставник савјетник.

- (3) Лице из става 2 овог члана стиче звање наставник ментор ако је у посљедњих пет (5) година оцијењено годишњим оцјенама «у потпуности задовољава очекивања» или «надмашује очекивања» и стручном оцјеном «у потпуности задовољава очекивања» или «надмашује очекивања».
- (4) Лице које је стекло звање ментора стиче звање савјетника уколико је у посљедњих пет (5) година у звању ментора оцијењено годишњим оцјенама «у потпуности задовољава очекивања» или надмашује очекивања» и стручном оцјеном «у потпуности задовољава очекивања» или «надмашује очекивања».
- (5) Лице из става 2 овог члана губи звање ментора, односно савјетника уколико је у посљедње четири (4) године оцијењено оцјеном „задовољава одређена очекивања“ или уколико је задња оцјена „не задовољава очекивања“.

Члан 108 (Штрајк)

- (1) Наставник, стручни сарадник и сарадник у настави остварују право на штрајк под условима утврђеним Законом о штрајку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине и колективним уговором, уколико обезбиједи минимум процеса рада школе.
- (2) Минимум процеса рада наставника је извођење наставе у трајању од тридесет (30) минута по наставном часу у оквиру распореда.
- (3) Ако наставници, стручни сарадници и сарадници у настави учествују у штрајку, а да претходно нису обезбиједили минимум процеса рада из става 2 овог члана, директор школе је дужан да против њих покрене дисциплински поступак.
- (4) За утврђену повреду обавезе из става 3 овог члана наставнику, стручном сараднику и сараднику у настави изриче се мјера престанка радног односа.
- (5) Директор школе је обавезан да обезбиједи минимум процеса рада за вријеме штрајка.
- (6) Директор који не поступи у складу са ставом 5 овог члана разрјешава се дужности.

ШЕСТИ ДИО – НАДЗОР

Члан 109 (Лица овлашћена за надзор)

Лица која су овлашћена за надзор над радом школе и инспекцијски надзор у складу с прописима који се односе на образовање су:

- a) инспектор за образовање;
- b) управни инспектор;
- c) шеф пододјелења;
- d) шеф Одјелења.

Члан 110 (Стручно-педагошки надзор)

- (1) Стручно-педагошки надзор у школи, ради организованог праћења наставе и других облика образовно-васпитног рада, врши Педагошка институција.
- (2) Стручно-педагошки надзор се врши најмање једном у току четири (4) године и има педагошко-инструктивни карактер.
- (3) Вршење стручно-педагошког надзора ближе се уређује подзаконским актом који, на предлог Педагошке институције, доноси шеф Одјелења.

Члан 111
(Педагошка институција)

- (1) Састав и организација Педагошке институције, као организационог облика у оквиру Одјељења одређује се Организационим планом.
- (2) Стручно-педагошки надзор обављају лица која имају одговарајуће звање и исти или виши степен образовања прописан за радно мјесто на коме се наставник, стручни сарадник и сарадник у настави налазе.
- (3) За обављање стручно-педагошког надзора може се ангажовати спољни сарадник.
- (4) Одговорно лице у школи је обавезно да омогући несметано вршење стручно-педагошког надзора и увид у документацију и евиденцију.
- (5) О обављеном стручно-педагошком надзору подноси се извјештај шефу Одјељења, наставничком вијећу и школском одбору.

Члан 112
(Надлежности Педагошке институције)

Педагошка институција у оквиру своје надлежности обавља сљедеће послове:

- a) организује и прати стручно-педагошки надзор;
- b) израђује стандарде и нормативе за основне и средње школе и прати ниво успјеха ученика;
- c) креира предлоге наставних планова и програма и прати њихове имплементације;
- d) предлаже и прати педагошко и стручно усавршавање наставника и стручних сарадника и сарадника у настави;
- e) унапређује наставничку праксу и уводи иновације у наставу;
- f) уводи методе инклузивне наставе у школе;
- g) прати остваривање циљева и задатака образовања и васпитања;
- h) утврђује резултате рада наставника, стручних сарадника и сарадника у настави и прати спровођење стручног оцјењивања;
- i) креира базу података ради евалуације образовног процеса;
- j) одређује потребе и утврђује стандарде за израду уџбеника;
- k) израђује програме образовања одраслих и
- l) друге послове у складу са овим законом и другим прописима.

СЕДМИ ДИО – ПОСТУПАК ОТВОРЕНЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ И ПРИЈЕМА

ГЛАВА I – НАЧИН ПОПУЊАВАЊА РАДНИХ МЈЕСТА И РАСПИСИВАЊЕ ИНТЕРНОГ ОГЛАСА ИЛИ ЈАВНОГ КОНКУРСА

Члан 113
(Услови за заснивање радног односа)

- (1) Наставник, стручни сарадник и сарадник у настави заснивају радни однос у школи на основу јавног конкурса, у складу са општим условима прописаним Законом о државној служби у органима управе Брчко дистрикта Босне и

Херцеговине (у даљем тексту: Закон о државној служби) и посебним условима прописаним овим законом и наставним плановима и програмима.

- (2) Поред општих и посебних услова прописаних законом, лице из става 1 овог члана које заснива радни однос, испуњава и сљедеће додатне услове:
 - а) да има љекарско увјерење о психичкој, физичкој и здравственој способности за рад с дјецом;
 - б) да није осуђивано за кривична дјела учињена против морала, службене дужности и кршења права дјетета установљена Конвенцијом о правима дјетета.
- (3) Подзаконским актом, који доноси шеф Одјељења, прописује се обим и врста претрага које су обавезне прије издавања увјерења из става 2 тачке а) овог члана.
- (4) Стручна спрема лица из става 2 овог члана за извођење разредне и предметне наставе утврђује се овим законом и наставним планом и програмом школе.

Члан 114

(Услови за ангажовање спољног сарадника)

- (1) Спољни сарадник се ангажује за извођење наставе на основу јавног конкурса, без заснивања радног односа.
- (2) На јавни конкурс за спољног сарадника може да се пријави лице које испуњава опште и посебне услове из члана 113 ставова 1 и 2 овог закона.
- (3) Шеф Одјељења и спољни сарадник закључују уговор којим детаљно регулишу међусобна права и обавезе наведене у конкурс.
- (4) Број спољних сарадника и друга питања детаљније се уређују планом потреба за кадровима Одјељења.

Члан 115

(Разматрање кандидата који немају положен стручни испит за рад у настави)

У процесу селекције кандидата пријављених на јавни конкурс за упражњено радно мјесто наставника, стручног сарадника и сарадника у настави, Одбор за запошљавање у образовним институцијама (у даљем тексту: Одбор) узима у разматрање и кандидате који немају положен стручни испит и радни стаж у настави.

Члан 116

(Основ за расписивање интерног огласа или јавног конкурса)

У складу са одлуком о реализацији плана запошљавања наставника, стручних сарадника, сарадника у настави и спољних сарадника, Одјељење врши расписивање интерног огласа или јавног конкурса за попуну упражњених радних мјеста.

Члан 117

(Отворена конкуренција)

- (1) Отворена конкуренција се спроводи путем интерног огласа или јавног конкурса.
- (2) Слободна радна мјеста попуњавају се јавним конкурсом.
- (3) Прије расписивања јавног конкурса, слободно радно мјесто се може попунити расписивањем интерног огласа у случају прекобројности, у складу са одредбама Закона о државној служби.

ГЛАВА II – ПОДОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ И ЗАПОШЉАВАЊЕ У ОБРАЗОВНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА

Члан 118

(Пододјелење за људске ресурсе и запошљавање у образовним институцијама)

- (1) Пододјелење за људске ресурсе и запошљавање у образовним институцијама у оквиру Одјелења (у даљем тексту: Пододјелење за људске ресурсе) води персоналну евиденцију и спроводи поступак запошљавања директора, помоћника директора, наставника, стручног сарадника, сарадника у настави и спољног сарадника у школским и предшколским институцијама чији је оснивач Дистрикт.
- (2) Пододјелење за људске ресурсе је надлежно за:
 - а) спровођење поступка избора лица из става 1 овог члана што обухвата:
 - 1) предлагање расписивања интерног огласа или јавног конкурса;
 - 2) запримање и разматрање пријава;
 - 3) селекцију кандидата;
 - 4) заказивање писменог тестирања, односно усменог интервјуа;
 - 5) оцјењивање професионалних способности одабраних кандидата путем писменог испита и усменог интервјуа, демонстрирањем знања и вјештина одабраних кандидата задавањем практичног рада, а у складу с Правилником о запошљавању;
 - 6) сачињавање ранг-листе интервјуисаних кандидата;
 - 7) доношење одлуке о избору најуспјешнијег кандидата;
 - 8) израду нацрта одлуке о поништењу интерног огласа или јавног конкурса;
 - б) вођење персоналне евиденције за лица из става 1 овог члана, што обухвата:
 - 1) израду и спровођење аката из области радно-правних односа (уговори, рјешења, одлуке);
 - 2) ажурирање базе података и обезбјеђивање процеса јавног оглашавања;
 - 3) вођење евиденције упражњених радних мјеста на одређено и неодређено вријеме;
 - 4) учествовање у годишњој оцјени запослених;
 - 5) креирање платних разреда запослених;
 - 6) распоређивање лица из става 1 овог члана с циљем попуњавања фонда наставних часова.

Члан 119

(Одбор за запошљавање)

Послове из члана 118 става 2 тачке а) обавља Одбор који је саставни дио Пододјелења за људске ресурсе и који се састоји од пет (5) чланова.

Члан 120

(Именовање чланова Одбора)

- (1) Шеф Одјелења именује два члана као сталне чланове из реда запослених у Пододјелењу за људске ресурсе, који имају најмање исту или вишу стручну спрему у односу на стручну спрему радног мјеста за које се врши избор.

- (2) По сваком расписаном конкурсy, шеф Одјелења именује једног члана из реда запослених у некој другој школи Дистрикта у року од пет (5) дана од дана расписивања конкурса а најкасније до закључења конкурса.
- (3) По сваком расписаном конкурсy, школски одбор, односно управни одбор образовне институције за коју је расписан конкурс именује два члана из реда чланова школског одбора или наставничког вијећа у року од пет (5) дана од дана расписивања конкурса а најкасније до закључења конкурса.
- (4) Чланови Одбора из ставова 2 и 3 овог члана имају најмање исту или вишу стручну спрему истог или сродног смјера, односно струке у односу на стручну спрему радног мјеста за које се врши избор.
- (5) Састав Одбора одражава састав становништва Дистрикта.

ГЛАВА III – ИЗБОР И ИМЕНОВАЊЕ НАЈУСПЈЕШНИЈЕГ КАНДИДАТА

Члан 121

(Поступак избора и именовања најуспјешнијег кандидата)

- (1) Одбор спроводи поступак пријема у складу са својим надлежностима прописаним овим законом.
- (2) Током поступка из става 1 овог члана чланови Одбора оцјењују и уносе оцјене по појединим елементима у образац за избор кандидата и сачињавају ранг-листу најуспјешнијих кандидата.
- (3) Одбор је дужан да затражи од најуспјешнијег кандидата да у року од три (3) дана након пријема обавјештења о избору кандидата, достави документе којима се потврђује испуњавање општих, посебних и додатних услова, наведених у интерном огласу, односно јавном конкурсy.
- (4) Одбор провјерава испуњавање услова наведених у интерном огласу или јавном конкурсy на основу достављених докумената у року од три (3) дана од дана достављања докумената.
- (5) У случају да се провјером утврди да документи не потврђују податке у поднесеној пријави, кандидат се елиминише из даљег тока избора, а на његово мјесто долази сљедећи рангирани кандидат и спроводи се процедура провјере података са истим роковима.
- (6) Одбор је дужан да, након што утврди да кандидат испуњава услове интерног огласа или јавног конкурса, у року од двадесет четири (24) часа, донесе одлуку о избору кандидата.
- (7) О резултатима спроведеног поступка из става 1 овог члана по интерном огласу, односно јавном конкурсy, Одбор писмено обавјештава сваког кандидата који је поднио пријаву у року од пет (5) дана од дана доношења одлуке о избору.
- (8) Незадовољни кандидат има право да уложи жалбу Апелационој комисији у року од осам (8) дана од дана пријема писменог обавјештења од Одбора.
- (9) Апелациона комисија је дужна да одлучи по жалби у року од осам (8) дана.
- (10) Одбор врши избор сљедећег рангираног кандидата у случају:
 - а) одустајања изабраног кандидата;
 - б) накнадног утврђивања неистинитости података наведених у пријави кандидата.
- (11) Уколико нема кандидата Одбор предлаже поново расписивање интерног огласа, односно јавног конкурса.
- (12) Процедура избора кандидата не може трајати дуже од шездесет (60) радних дана од дана затварања интерног огласа, односно јавног конкурса.

Члан 122
(Поништење конкурса)

- (1) Одјелење на предлог Одбора поништава у цијелости или дјелимично интерни оглас или јавни конкурс у случају:
 - a) да нема пријављених кандидата;
 - b) да нико од кандидата не испуњава услове прописане интерним огласом, односно јавним конкурсом;
 - c) да нико од интервјуисаних кандидата не добије минималан број бодова утврђених Правилником о запошљавању;
 - d) измјене одлуке о реализацији плана запошљавања у току трајања процедуре отворене конкуренције;
 - e) истека рока за избор кандидата из члана 121 става 12 овог закона;
 - f) понављања поступка отворене конкуренције наложеног од Апелационе комисије, надлежног суда или другог надлежног органа.
- (2) У складу са одлуком из става 1 овог члана, Одјелење објављује поништење интерног огласа, односно јавног конкурса, и поново расписује интерни оглас, односно јавни конкурс у року од петнаест (15) дана.

ГЛАВА IV – ЗАСНИВАЊЕ РАДНОГ ОДНОСА

Члан 123
(Заснивање радног односа)

- (1) Градоначелник доноси одлуку о именовању лица из члана 118 става 1 овог закона чија форма и садржај су прописани Правилником о раду.
- (2) Одлука о именовању објављује се у „Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ“.

Члан 124
(Рок за доношење одлуке о именовању и закључивање уговора о раду)

- (1) Градоначелник је обавезан, у року од осам дана од дана коначности одлуке о избору кандидата из члана 121 овог закона, да донесе одлуку о именовању.
- (2) У случају да градоначелник, у року из става 1 овог члана, не донесе одлуку о именовању, сматра се да је сагласан са одлуком Одбора.
- (3) У случају из става 2 овог члана одлука Одбора постаје коначна и обавезујућа, и замјењује одлуку о именовању.

ОСМИ ДИО – УПРАВЉАЊЕ И РУКОВОЂЕЊЕ ШКОЛОМ

ГЛАВА I – ШКОЛСКИ ОДБОР

Члан 125
(Школски одбор)

- (1) Школски одбор је орган управљања у школи.
- (2) Чланове школског одбора школе коју оснива Дистрикт именује градоначелник.
- (3) Чланове школског одбора школе чији је оснивач правно или физичко лице именује оснивач.
- (4) Школски одбор школе састоји се од пет (5) чланова.
- (5) Чланови школског одбора бирају се из реда:
 - a) оснивача школе;
 - b) особља школе;
 - c) родитеља и
 - d) локалне заједнице.
- (6) Чланови школског одбора бирају се у складу с прописаном процедуром, а на принципу равноправне заступљености представника наведених структура.
- (7) Састав школског одбора одражава националну структуру становништва Дистрикта, ученика, родитеља и школског особља.
- (8) За члана школског одбора из реда особља школе, родитеља и локалне заједнице може бити именовано лице које има најмање средњу стручну спрему.
- (9) За члана школског одбора на предлог оснивача може бити именовано лице које има најмање вишу стручну спрему.
- (10) Чланови школског одбора не могу бити чланови управних и других одбора политичких организација нити бити изабрани званичници и носиоци политичких функција.
- (11) Лице може бити члан само једног школског одбора.
- (12) Дужност члана школског одбора врши се уз накнаду путних трошкова и присутности на сједницама школског одбора.
- (13) Начин обрачуна наведених трошкова, уређује се одлуком градоначелника, а на предлог Одјељења.

Члан 126 **(Надлежност школског одбора)**

- (1) Школски одбор:
 - a) усваја годишњи програм рада школе;
 - b) одлучује о приговору родитеља на рад наставника, стручних сарадника и сарадника у настави;
 - c) анализира материјално-техничке потребе школе и њихову реализацију;
 - d) усваја правила школе;
 - e) одлучује о жалбама родитеља, односно старатеља ученика на изречену васпитно-дисциплинску мјеру;
 - f) разматра и усваја извјештаје о раду школе као и извјештаје о успјеху ученика на крају првог и другог полугодишта;
 - g) разматра план уписа ученика;
 - h) врши и друге послове у складу са законом и правилима школе.
- (2) Школски одбор доноси пословник о раду.

ГЛАВА II – РУКОВОДСТВО И СТРУЧНИ ОРГАНИ ШКОЛЕ

Члан 127 **(Директор)**

- (1) Директор је одговоран за руковођење школом и за вођење педагошких активности у школи.
- (2) За директора и помоћника директора школе може бити именовано лице које има високу стручну спрему и најмање пет (5) година радног искуства у наставном процесу.
- (3) Уколико директор није у могућности да обавља своје дужности замјењује га лице које он овласти, у складу са организационим планом.
- (4) Директора, односно помоћника директора школе именује градоначелник на предлог Одбора, на период од четири (4) године, а може га разријешити дужности прије истека мандата, на предлог школског одбора или на властити захтјев.
- (5) Након истека мандата или престанка дужности директор, односно помоћник директора школе има право да се врати на радно мјесто наставника с којег је именован на мјесто директора, односно помоћника директора.
- (6) За радно мјесто наставника упражњено именованем директора, односно помоћника директора, расписује се јавни конкурс на одређено вријеме у трајању од четири (4) године.

Члан 128 **(Надлежност директора)**

Директор школе надлежан је да:

- a) руководи радом школе;
- b) заступа школу и одговоран је за законитост рада школе;
- c) прати реализацију остварења наставних планова и програма и годишњег програма;
- d) одлучује о распоређивању школског особља унутар школе и врши оцјењивање њиховог рада;
- e) подноси школском одбору извјештај о раду и резултатима рада;
- f) сарађује са школским одбором;
- g) сазива сједнице и руководи сједницама наставничког вијећа и усмјерава и усклађује рад стручних органа школе;
- h) сарађује са Одјељењем, родитељима, локалном заједницом, Владином и невладиним организацијама и институцијама;
- i) одлучује о лакшим повредама службених дужности особља школе и покреће дисциплински поступак за теже повреде службене дужности у складу са Законом о државној служби;
- j) врши и друге послове у складу са законом и правилима школе.

Члан 129 **(Стручни органи)**

- (1) Стручни органи школе су:
 - a) наставничко вијеће;
 - b) одјељенско вијеће;
 - c) стручни актив наставника одређене наставне области.
- (2) Ближа правила о раду стручних органа из става 1 овог члана уређују се правилима школе.

Члан 130 **(Наставничко вијеће)**

- (1) Наставничко вијеће чине сви наставници, стручни сарадници и сарадници у настави школе, директор и помоћник директора.
- (2) Наставничко вијеће:
 - a) организује рад и прати остваривање наставних планова и програма;
 - b) анализира остваривање циљева и задатака образовања;
 - c) утврђује предлог и разматра извршење годишњег програма, и разматра рад стручних органа;
 - d) прати резултате рада наставника, стручних сарадника и сарадника у настави;
 - e) прати резултате рада ученика и њихових заједница;
 - f) рјешава и друга питања која се односе на унапређивање образовно-васпитног рада;
 - g) на предлог директора школе усваја распоред одјељенских старјешинстава;
 - h) одобрава ученицима завршавање два разреда у току једне школске године;
 - i) врши избор облика наставе, подјелу предмета на наставнике, односно разматра организацију наставе у 40-часовној радној седмици, на предлог директора школе;
 - j) одобрава и организује полагање испита, разматра и усваја извјештаје о испитима;
 - k) доноси одлуку о поништењу испита;
 - l) разматра извјештаје о надзору над радом школе, инспекцијском прегледу и предузима мјере за извршење наложених обавеза;
 - m) обавља и друге послове у складу са законом и правилима школе.

Члан 131 **(Одјељенско вијеће)**

- (1) Одјељенско вијеће чине наставници који изводе наставу у одјељењу.
- (2) Одјељенско вијеће:
 - a) утврђује закључне оцјене ученика;
 - b) анализира успјех ученика одређеног разреда;
 - c) анализира рад наставника;
 - d) непосредно ради на професионалној оријентацији ученика;
 - e) предлаже облике наставе за групе ученика или ученике појединачно;
 - f) обавља и друге послове у складу са законом и правилима школе.

Члан 132 **(Стручни актив)**

- (1) Стручни актив чине сви наставници, односно професори истог или сродног предмета.
- (2) Стручни актив:
 - a) врши годишње и мјесечно планирање градива;
 - b) утврђује врсте и организацију рада слободних активности;
 - c) анализира спровођење наставног плана и програма и његову усклађеност са оквирним наставним планом и програмом;
 - d) сачињава програм рада за допунске, додатне и друге видове наставе;
 - e) утврђује потребе за набавку дидактичких материјала и наставних средстава из своје области;
 - f) израђује програме школских и међушколских сусрета и такмичења;
 - g) даје предлоге из свог домена за израду годишњег програма;
 - h) организује извођење експерименталних часова;

- i) врши увид у важеће уџбенике и даје оцјену и препоруку за њихову употребу;
- j) врши анализу успјеха ученика по нивоима усвојеног знања;
- k) на основу препорука Агенције за стандарде и оцјењивање у образовању у БиХ прати остварење исхода учења и предлаже евентуалне корекције;
- l) даје предлоге дијела наставних планова и програма који се креирају у школама и доставља их Педагошкој институцији.
- m) обавља и друге послове у складу са законом и правилима школе.

ГЛАВА III – ВИЈЕЋЕ РОДИТЕЉА И УЧЕНИКА

Члан 133 (Вијеће родитеља)

- (1) Школа је обавезна да помогне родитељима да оснују вијеће родитеља чије чланове бирају родитељи ученика.
- (2) Вијеће родитеља:
 - a) промовише интересе школе;
 - b) представља ставове родитеља школском одбору;
 - c) подстиче ангажман родитеља у раду школе;
 - d) информише школски одбор о својим ставовима, када оцијени да је то потребно, или по захтјеву школског одбора, о сваком питању које се односи на рад и управљање школом;
 - e) учествује у изради и реализацији одговарајућих пројеката којима се подстиче и унапређује образовни рад у школи;
 - f) кандидује и бира представника родитеља у школски одбор.
- (3) Начин и процедура оснивања вијећа родитеља утврђују се правилима школе.

Члан 134 (Вијеће ученика)

- (1) Школа је дужна да помогне својим ученицима да оснују вијеће ученика.
- (2) Вијеће ученика:
 - a) промовише интересе школе;
 - b) представља ставове ученика школском одбору;
 - c) подстиче ангажман ученика у реализацији постављених задатака;
 - d) информише школски одбор о сваком питању које се односи на рад школе и управљање школом.
- (3) Начин и процедура оснивања и рада вијећа ученика утврђују се правилима школе.

ДЕВЕТИ ДИО – НОСТРИФИКАЦИЈА, ЕКВИВАЛЕНЦИЈА И ЈАВНЕ ИСПРАВЕ

Члан 135 (Нострификација и еквиваленција)

- (1) Становник Дистрикта, који је у иностранству завршио школу или поједини разред школе, има право да захтијева пред органом Дистрикта нострификацију дипломе и еквиваленцију свједочанства.
- (2) Грађанин БиХ, страни држављанин и лице без држављанства може, такође, да оствари права из става 1 овог члана, уколико докаже да за то има правни интерес.

Члан 136 (Надлежност)

Нострификацију и еквиваленцију стране школске исправе врши Одјељење уз консултацију, односно сагласност надлежног органа БиХ.

Члан 137 (Поступак нострификације и еквиваленције)

- (1) У поступку нострификације и еквиваленције стране школске исправе, примјењују се одредбе Закона о управном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.
- (2) Рјешење о нострификацији и еквивалентности је коначно у управном поступку.
- (3) Одјељење чува документацију и води евиденцију о нострификацији дипломе и еквиваленцији свједочанстава.
- (4) Начин вођења евиденције и њен садржај прописује шеф Одјељења.

Члан 138 (Школска евиденција и документација)

- (1) Школа води матичну књигу, књигу евиденције о васпитно-образовном раду, летопис школе, евиденцију о испитима, издатим свједочанствима и дипломама и подјели предмета на наставнике.
- (2) Школа трајно чува матичну књигу, летопис школе и евиденцију о издатим свједочанствима и дипломама, а осталу документацију у складу с подзаконским актом.
- (3) Шеф Одјељења доноси пропис о садржају и начину вођења школске евиденције и одобрава издавање извода из евиденције.

Члан 139 (Јавне исправе)

- (1) Јавне исправе, у смислу овог закона су: ђачка књижица, исписница, увјерење, свједочанство и диплома.
- (2) Ђачка књижица, којом се утврђује статус ученика, издаје се ученику на почетку школовања.
- (3) Јавне исправе издају се на основу евиденције из члана 138 овог закона.
- (4) Вјеродостојност јавне исправе школа овјерава печатом.
- (5) Облик и садржај обрасца јавне исправе прописује Одјељење подзаконским актом.

Члан 140 (Дупликат јавне исправе)

- (1) Школа издаје дупликат јавне исправе на прописаном обрасцу након проглашења јавне исправе неважећом у „Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ“ и у „Службеном гласнику БиХ“.
- (2) У недостатку прописаног обрасца, школа издаје увјерење на основу службене евиденције.

ДЕСЕТИ ДИО – КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 141

- (1) Новчаном казном од 5.000 до 20.000 КМ биће кажњено правно лице:
 - a) ако школа отпочне са радом прије него што испуни прописане услове за рад (члан 23 овог закона);
 - b) ако школа, прије уписа у регистар школа, изда јавну исправу с подацима о којима се води службена евиденција у школи (члан 27 овог закона);
 - c) ако школа без одобрења Одјелјења прекине васпитно-образовни рад (члан 38 овог закона);
 - d) ако школа не употребљава прописане уџбенике, литературу или лектуру (члан 45 и члан 46 овог закона);
 - e) ако школа обави допунске, поправне, разредне и матурске испите супротно пропису донесеном на основу члана 78 овог закона.
- (2) За прекршај из става 1 овог члана биће кажњено и одговорно лице у школи новчаном казном од 2.000 до 5.000 КМ.

Члан 142

- (1) Новчаном казном од 2.000 до 10.000 КМ биће кажњено правно лице:
 - a) ако школа не донесе годишњи програм за текућу годину у прописаном року (члан 39 овог закона);
 - b) ако ученици у току дана имају већи број наставних часова од прописаног броја (чланови 40 и 147 овог закона);
 - c) ако школа не оствари годишњи фонд часова предвиђен наставним плановима и програмима (члан 41 овог закона);
 - d) ако школа организује експерименталну наставу супротно члану 44 овог закона;
 - e) ако школа не достави захтјев за обављање љекарског прегледа радника школе у складу с чланом 97 овог закона;
 - f) ако школа не води прописану документацију и евиденцију образовно-васпитне дјелатности у складу с чланом 138 овог закона.
- (2) За прекршај из става 1 овог члана биће кажњено и одговорно лице у школи новчаном казном од 1.000 до 3.000 КМ.

Члан 143

Новчаном казном од 500,00 до 2.000,00 КМ биће кажњен за прекршај родитељ, односно старатељ који свом дјетету не обезбиједи редовно похађање наставе у току трајања обавезног основног школовања.

ЈЕДНАЕСТИ ДИО – ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 144

(Усклађивање рада школе и упис у судски регистар)

- (1) Ступањем на снагу овог закона, школе су дужне у року од три (3) мјесеца да испуне прописане услове за оснивање и рад школе, ускладе њену организацију са одредбама овог закона и изврше упис у регистар Одјељења.
- (2) Ступањем на снагу Закона о јавним установама Брчко дистрикта Босне и Херцеговине школе се уписују у судски регистар до почетка школске године.

Члан 145

(Рокови за доношење подзаконских аката)

- (1) Надлежни органи и лица дужни су у року од шест (6) мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети све подзаконске акте предвиђене овим законом.
- (2) До доношења прописа из става 1 овог члана примјењују се прописи који су на снази у вријеме ступања на снагу овог закона, уколико нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 146

(Образовање и обука одраслих)

До ступања на снагу Закона о образовању одраслих, организација, услови и начин стицања образовања и обуке одраслих утврђују се подзаконским актом који доноси шеф Одјељења.

Члан 147

(Трајање наставе у осмогодишњој основној школи)

Број наставних часова у току радне седмице у осмогодишњој школи утврђује се наставним планом и програмом и не може бити већи од шест (6) наставних часова редовне наставе дневно.

Члан 148

(Статус затечених наставника)

- (1) Затечени наставник, стручни сарадник и сарадник у настави који имају тридесет (30) и више година стажа у настави на дан доношења овог закона могу обављати посао до одласка у пензију.
- (2) Затечени наставник, стручни сарадник и сарадник у настави који ступањем на снагу овог закона имају мање од тридесет (30) година стажа у настави, дужни су стећи стручну спрему прописану организационим планом, да би задржали статус, у року од пет (5) година од дана доношења овог закона.
- (3) Лицима из става 1 овог члана престаје радни однос по сили закона, уколико не стекну потребну стручну спрему у року из става 1 овог члана.
- (4) Лицима из става 1 овог члана која немају положен стручни испит прописан организационим планом као посебан услов за њихово радно мјесто, престаје

радни однос по сили закона уколико не положи стручни испит у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 149
(Стављање ван снаге)

Ступањем на снагу овог закона ставља се ван снаге Закон о образовању у основним и средњим школама Брчко дистрикта Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви 9/01, 28/03, 29/04 и 19/07), Одлука о формирању, саставу, надлежности, садржају и организацији рада Педагошког савјета („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 6/05) и Одлука о именовањима чланова Педагошког савјета („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ бројеви 19/02 и 6/05) .

Члан 150
(Ступање на снагу)

Овај закон ступа на снагу осмог (8) дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ“.

Број: 0-02-022-49/08
Брчко, 27. марта 2008. године

ПРЕДСЈЕДНИК
СКУПШТИНЕ БРЧКО ДИСТРИКТА БиХ
Проф. др Милан Томић, с.р.